

Blomsøy-Hestøy
og Skålvær

Område plan

2021-2025

Ragna Gunn Bye
[FIRMANAVN]

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn	2
Område beskrivelse	3
Midlene til området.....	4
Målsetning og handlingsplan for området.....	5
Vedlegg 1 Eksempel på: Retningslinjer for behandling av søknader om tilskudd til tiltak i Utvalgt kulturlandskap (UKL) Blomsøy-Hestøy og Skålvær	6

Bakgrunn

Alstahaug kommune overtok i 2020 forvaltningen for Utvalgte kulturlandskap (UKL) Blomsøy- Hestøy og Skålvær. Forvaltningen av området skal skje etter Lovgrunnlaget Forvaltningen av disse områdene skjer i henhold til FOR-2019-12-18-2024 Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap.

I kommentarene til denne forskrift heter det at alle områdene skal ha en overordnet forvaltningsplan eller områdeplan. Tidligere har man hvert år staket ut retningen for årets arbeid og satt opp et budsjett for de midlene som området har til disposisjon. Da er det referat fra møtet som er årets plan. For at arbeidet med UKL skal være mer forankret i det totale arbeidet til kommunen både politisk og administrativt er denne planen utarbeidet og politisk behandlet i Formannskapet 10.03.2021.

Området Blomsøy - Hestøy og Skålvær fikk status som utvalgte kulturlandskap i jordbruket i 2010. Formålet med ekstra fokus på disse landskapsområdene er å forvalte kulturlandskapet slik at kulturhistoriske og estetiske verdier, biologisk mangfold og tilgjengelighet opprettholdes.

Utvalgt kulturlandskap (UKL) er områder rundt i hele Norge som på grunn av sine verdier er plukket ut til å ha denne statusen. Det er landbruksdirektoratet, miljøvern direktoratet og riksantikvaren som sammen har plukket ut disse områdene.

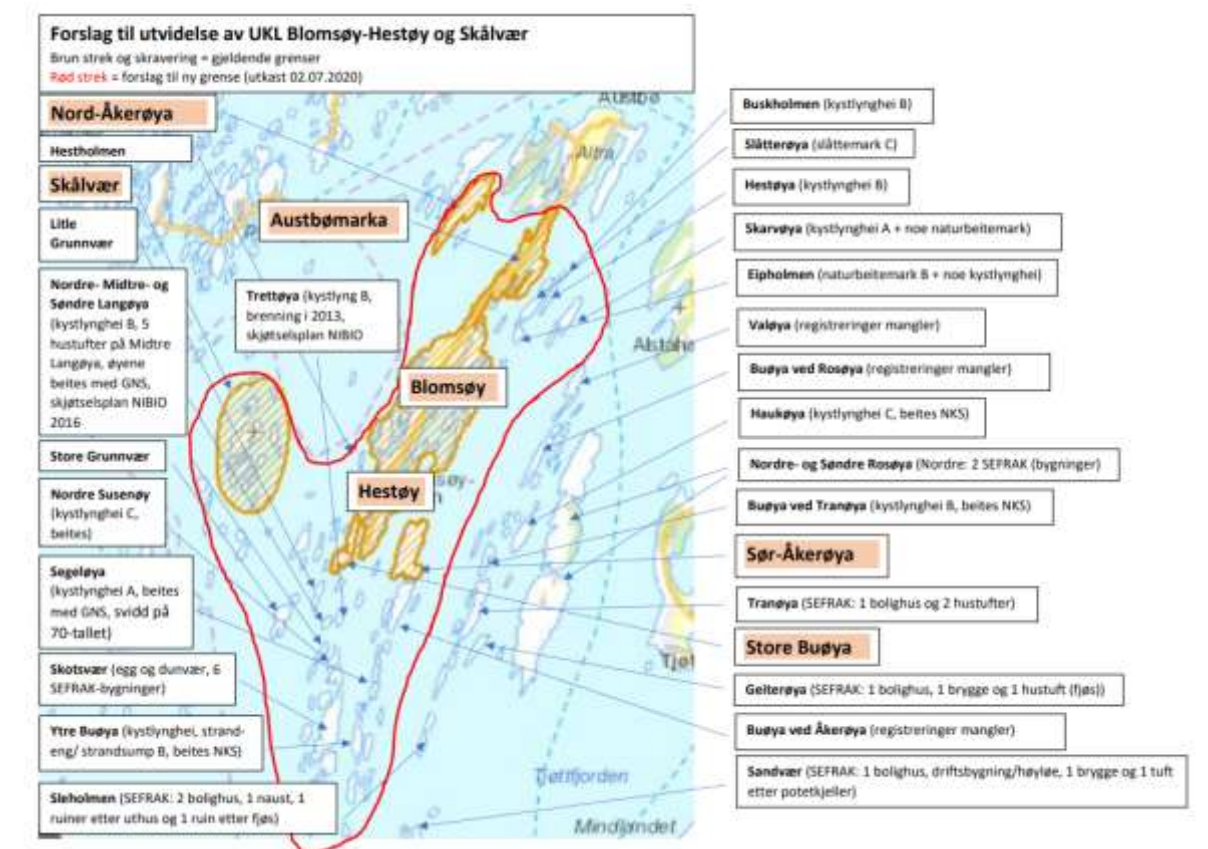

Utvalgte kulturlandskap viser noen av de mange landskapstyper og områder som fins i Norge. Alle de utvalgte områdene skal inneholde både svært store biologiske verdier og kulturhistoriske verdier. Utvalget skal baseres på frivillighet fra grunneiers side. Grunneiere som bidrar til å ta vare på viktige verdier i kulturlandskapet skal få ekstra betalt for den jobben de gjør. De utvalgte kulturlandskapene er områder der det er muligheter for langsiktig skjøtsel og vedlikehold.

Det er i dag 46 Utvalgte kulturlandskap i Norge. UKL Blomsøy, Hestøysund og Skålvær fikk sin status i 2010. Kartet under er en oversikt over alle Utvalgte kulturlandskap.

Område beskrivelse

UKL Blomsøy- Hestøy og Skålvær ble utpekt i 2010, men har nylig fått sine grenser justert slik at det ennå ikke ligger oppdatert områdekart i naturbase.no. Under ser man yttergrensene for området slik ny grense ble foreslått og nå vedtatt.

Landbruksdirektoratet presenterer området slik:

«Rikt fugleliv, gode fiskeplasser og mulighet for jordbruk la grunnlag for bosetting i dette øylandskapet. Ei grend på Blomsøya har et sjeldent godt bevart småskalapreg, med eldre driftsbygninger og steingjerder. Skålvær var tidligere et viktig handels- og kirkested for øyfolket og er i dag statlig sikret friluftsområde. Kalkrik berggrunn og bruk av slåtte- og beitemark har gitt rik flora og stor naturtypevariasjon, med kalkrike lyngheier og enger, kalkskog og rikmyrer, og store bestander av hjertegras, orkideer og sjeldne beitemarksopper. De rike gras- og urterike heiene står i en særstilling regionalt og nasjonalt. Ni gårder har sau og storfe på beite, rydder kratt og skog og svir kystlynghei. Skålvær velforening driver skjøtsel, formidling og tilrettelegging for ferdsel».

Midlene til området

Hvert område må kommunene rapportere bruken av midlene og behovet for midler for neste år til Statsforvalteren. Landbruksdirektoratet gir hvert år Statsforvalteren i Nordland en ramme som skal fordeles mellom områdene i Nordland. De andre områdene er UKL Engan-Ørnes og Kjelvik , UKL Engeløya, UKL Røst og Vega Verdensarv.

I årets brev fra Statsforvalteren datert 06.01.20 heter det:

Ved fordeling av rammer til kommunene legger vi normalt vekt på:

- *Gjennomføringsevne, framdrift og oppnådde resultater i områdene*
- *Områdenes størrelse i areal, omfang av tiltak og antall eiere/drivere*
- *Variasjoner i behovene fra år til år, sammen med hensyn til forutsigbarhet og kontinuitet*
- *Områdenes forvaltningsplaner*
- *Realistiske budsjettforslag/kostnadsoverslag*
- *At hvert område over tid på en balansert måte dekker opp behov knyttet til alle deltema omfattet av formålet med ordningen: ivaretagelse av kulturlandskap, biologisk mangfold og kulturmiljøer, og danne grunnlag for landbruksbasert næringsutvikling.*

Utlysning av midler og krav til søknaden er regulert i forskrift:

§ 3. Utlysning av tilskuddsmidler og kriterier for tildeling av tilskudd

Kommunen skal utlyse alle tildelte tilskuddsmidler. Ved utlysningen skal kommunen opplyse om hvilke tiltak det kan gis tilskudd til, satser og egenandeler for ulike tiltak, og om det er avsatt midler til felles tiltak for området.

Kommunen kan innvilge tilskudd i samsvar med formålet med tilskuddsordningen og målsettinger i eventuelle planer for området.

Tiltak som gis tilskudd kan være:

- *restaurering og skjøtsel av arealer*
- *istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av bygninger og andre kulturminner*
- *tilrettelegging for ferdsel og friluftsliv*
- *formidling*
- *nødvendig planlegging av tiltak*
- *kartlegging og dokumentasjon av landskapsverdier*
- *kartlegging og dokumentasjon av behov for skjøtsel og sikring av natur- og kulturminneverdier*
- *andre tiltak som fremmer formålet med ordningen.*

I vurderingen av hvilke søknader og tiltak som skal prioriteres skal kommunen legge vekt på i hvilken grad:

- *kostnadene står i forhold til tiltakets mål og antatte effekt*
- *tiltaket inngår i et målrettet og langsiktig arbeid som fremmer formålet med tilskuddsordningen.*

Det må foreligge skriftlig tillatelse fra grunneier og eventuelle berørte rettighetshavere.

Kommunen kan sette vilkår i vedtaksbrevet for innvilgelse av tilskudd til det enkelte tiltak.

Kommunen skal innhente nødvendig kunnskap om landbruk, natur og kulturminner før vedtak om tildeling av tilskudd treffes.

§ 4. Krav til søknad og søknadsfrist

Søknad om tilskudd skal sendes til kommunen på søknadskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet. Kommunen setter søknadsfrist. I de tilfeller det utvalgte området strekker seg over flere kommuner, skal søknaden sendes den kommunen som har ansvaret for å behandle søknader i det aktuelle området.

Kommunen kan kreve at det legges ved:

- *kart som viser hvor tiltaket skal gjennomføres*
- *bilder av arealet eller objektet før tiltaket settes i gang*
- *skriftlig tillatelse for gjennomføring av tiltaket fra eier og eventuelle rettighetshavere.*

Kommunen kan sette ytterligere krav til søknadens innhold.

Mangelfulle søknader kan avvises.

De midlene som ikke blir brukt vil bli tilbakeført. Hvis midler ikke blir brukt kan det tyde på dårlig gjennomføringsevne og gå ut over neste års tildeling. Det er derfor viktig at man har mulighet for en smidig forvaltning av midlene. Eks kan være at man i begynnelsen av året har en sats for et tiltak. Når året går mot slutt kan man se at ting har endret seg og det er behov for en annen sats.

Det er også viktig for gjennomføringen at man støtter det som er viktig for de i området til enhver tid. Dette kan man sikre seg ved samordningsmøter med grunneiere og andre interessenter hvert år. Her bør tema være hva man vil prioritere som også gir et budsjett.

Målsetning og handlingsplan for området

Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap har følgende formål for ordningen: å bidra til å sikre verdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

Målsetning: Gjennom forvaltningen av UKL midler støtte opp under arbeidet til grunneiere og andre interessenter i UKL området slik at verdiene i området blir ivaretatt og om mulig sikre utvikling.

Handlingsplan:

- Forvalte midlene som området får tildelt på en best mulig måte gjennom:
 - Finne satsingsområder for område i samarbeid med grunneier og interessenter
 - Utarbeide årlige budsjett i samarbeid med grunneier og andre interessenter i området.
- Arbeide for å synliggjøre verdiene i området på en god måte.
- Arbeide for god kunnskap om område og verdiene i området.
- Øke kunnskapen til grunneiere og interessenter.

Vedlegg 1 Eksempel på: Retningslinjer for behandling av søknader om tilskudd til tiltak i Utvalgt kulturlandskap (UKL) Blomsøy-Hestøy og Skålvær

Alle søknader behandles i samsvar med Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap og gjeldene planer for området. Der ikke annet er beskrevet kan tiltak gjennomføres i hele UKL-området. Både privatpersoner, landbruksforetak, lag og foreninger kan søke om tilskudd.

Søknader skal fra søknadsomgangen 2020 leveres elektronisk via Altinn/idporten.

Krav til dokumentasjon og vedlegg står for hver enkelt ordning.

Kulturminner

Tilskudd til nytt bølgeblikktag på gammel bygning i jordbrukets kulturlandskap

Bygninger som er tatt ut av ordinær bruk, og som samtidig har en verdi som landskapselement eller som representant for tidligere landbruksvirksomhet, vil bli prioritert. Eksisterende platetak som ikke er gjennomrustet (sjekk undersiden av taket) vil ikke bli prioritert.

Det kan gis inntil 70% tilskudd av godkjent kostnadsoverslag. Tilskuddet kan omfatte kjøp av takplater, mønebeslag, sløyfer, lekter, festemidler og eventuelle renner og nedløp. Innleid arbeidskraft eller verdien av dugnad/eget arbeid tas inn i kostnadsoverslaget, men dekkes ikke over tilskuddet.

Materialvalg, profil og farge:

Profil: Det skal brukes plater med bølgeblikkprofilen sinus 18, dvs. 18 mm fra bunn til topp.

Materialvalg: Stålplater foretrekkes, men aluminiumsplater med samme profil kan også aksepteres.

Farge: Det skal brukes blanke (ikke fargede) plater.

For aktuelle produkter, se Plannja sinus 18 eller tilsvarende. Mønebeslag og eventuelle renner og nedløp skal være i samme materiale og farge som takplatene.

Med søknaden skal det følge bilder som viser bygningen og alle takflater. Tilskudd utbetales når tiltaket er gjennomført i samsvar med vilkårene og dokumentert med regnskap, kopi av bilag og bilder av utførte arbeider.

Tilskudd til andre tiltak for sikring eller restaurering av bygninger

Det kan gis tilskudd til sikring av bygninger mot ytterligere forfall, og til restaurering av bygninger. Tilskudd kan gis til leie av håndverker, kjøp av materiell med mer. Det gis ikke tilskudd til egen lønn/honorar.

Tiltak prioriteres både ut fra bygningens verdi som kulturminne, og om den bidrar/ skal bidra i en næringssammenheng.

Med søknaden skal det følge bilder som viser bygningen og hva som skal utbedres.

Tilskudd utbetales når tiltaket er gjennomført i samsvar med vilkårene som settes i tilsagnsbrevet, og dokumentert med regnskap, kopi av bilag og bilder av utførte arbeider.

Tilskudd til tilstandsrapport og kostnadsoverslag for restaurering bygninger

Det kan gis inntil 100% tilskudd til å leie inn fagkompetanse for å lage tilstandsrapport og kostnadsoverslag som kan danne grunnlag for prioritering og tiltak, og utforming av søknader om tilskudd til gjennomføring av tiltak.

Tilskudd til reparasjon av steingjerder

Eventuelle tilskudd vurderes på bakgrunn av beskrivelsen i søknaden. Vilkår for gjennomføring og rapportering vil bli satt i hvert enkelt tilfelle.

Biologisk mangfold/ beite og landskapsskjøtsel

Beiting

Alle landbruksforetak kan søke på tilskudd til beiting. Det gis et årlig tilskudd til beiting med sau (lam telles ikke) og storfe innenfor forvaltningssonene 1 (deler av Blomsøya, Austbømarka, Store Buøya og Skålvær) og 2 (Blomsøygrenda, Nord-Åkerøya, Sør-Åkerøya og Hestøysund). Nærmere avgrensing av områdene framgår av forvaltningsplanen. Tilskuddet forutsetter at beitinga skjer i minst 8 uker i løpet av årets beitesesong. For de samme beitedyrene er det bare anledning til å motta tilskudd i en sone samme år. Foreløpige satser for inneværende år fastsettes seinest i april av Alstahaug kommune. Endelige satser fastsettes etter at årets beiting er rapportert av foretakene. Foreløpig satser er:

- a) Sau kr 350
- b) Storfe kr 900

Helårsbeite

Tilskudd til fjerning av gammel piggråd

Det kan gis tilskudd på kr 200 per arbeidstime for fjerning av gammel piggråd fra inn- og utmark. Ved tilsagn vil det bli gitt ei øvre økonomisk ramme for tilskudd. Gjennomført tiltak dokumenteres med kort rapport, timeliste og bilde av innsamlet piggråd.

Tilskudd til nytt gjerde

Sammen med søknaden skal det følge med et kart hvor gjerdet og eventuelle porter er tegnet inn. Hvis gjerdet/porten skal settes opp på en eiendom som en ikke eier, må det legges ved en skriftlig avtale med eier/rettighetshaver.

Fjerne gammelt nettinggjerde (inkl. bortkjøring) Tilskuddet inkluderer eventuell piggtråd, dersom dette er benyttet som topptråd.	20 (kr/lm)
Lage og skifte ut seljepåler	40 (kr/stk)
Erstatte ødelagte gjerdepåler med trykkimpregnert	30 (kr/stk)
Erstatte ødelagte gjerdepåler med granpåler	20 (kr/stk)
Skifte ut gjerdenetting	20 (kr/lm)
Sette opp nytt nettinggjerde med seljepåler (påler og netting)	50 (kr/lm)
Sette opp nytt nettinggjerde med trykkimpregnerte påler (påler og netting)	40 (kr/lm)
Sette opp permanent strømgjerde (5 tråder)	30 (kr/lm)
Midlertidige strømgjerder (oppsetteing)	0
Oppsetting av tregrind/islandsport	2100 (kr/stk)
Oppsetting av gjerdeklyv	650 (kr/stk)

Rydding av kratt og skog

Landbruksforetak kan søke om tilskudd til:		Sats (kr/ daa)
<i>Manuell ryddig: Bruk av motorsag, ryddesag, saks o.l.</i> <i>Maskinell rydding: Bruk av krattknuser o.l.</i>		
1	Restaurering av gammel kulturmark ved bruk av ljà, ryddesag eller beitepusser (eks: bringebærkratt, strandrør, tuer)	
	Biologisk verdifulle områder:	1 000
	Andre områder:	1 000
2	Manuell rydding av tidlig gjengroingsfase (kratt og lauvtreoppslag)	
	Biologisk verdifulle områder (<u>med</u> fjerning av kvist):	1 500
	Andre områder (<u>uten</u> fjerning av kvist):	750
3	Manuell rydding av midlere gjengroingsfase (kratt og trær)	
	Biologisk verdifulle områder (<u>med</u> fjerning av kvist):	3 000
	Andre områder (<u>uten</u> fjerning av kvist):	1 500
4	Manuell rydding av sein gjengroingsfase med nyttbart virke (skog)	
	Biologisk verdifulle områder (<u>med</u> fjerning av kvist):	1 500
	Andre områder (<u>uten</u> fjerning av kvist):	750
5	<u>Tillegg</u> for rydding i spesielt bratt eller vanskelig terreng	
	Biologisk verdifulle områder:	1 000

	Andre områder:	500
6	Maskinell rydding (ikke i sårbare områder, dvs. kun i «andre områder»)	
	Andre områder, sats uavhengig av gjengroingsgrad og terreng:	750

Tilskudd til fjerning av veitistler

Det kan gis et tilskudd på kr 200 pr time for fjerning av veitistler. Stenglene skal kuttes under laveste bladkrans, samles opp og destrueres. Arbeidet skal gjennomføres før frøsetting i juli. Ljå kan være egnet redskap.

Tilskudd til fjerning av frøspredt sitkagran

Det kan gis tilskudd på kr 200 per arbeidstime for fjerning av sitkagran som ved frøspredning er i ferd med å etablere seg utenfor plantefelt. Plantene må enten lukes eller kuttes under laveste greinkrans. Saks eller ryddesag kan være egnet redskap. Ved tilsagn vil det bli gitt ei øvre økonomisk ramme for tilskudd. Gjennomført tiltak dokumenteres med kort rapport og timeliste.

Andre næringsretta tiltak

Tilskudd til innsamling av skrapmetall

Det kan søkes om tilskudd til dekking av kostnader knyttet til organisert innsamling og transport av mindre skrapmetall fra landbruket til godkjent mottak. Gjennomført tiltak dokumenteres med kort rapport, regnskap og kopi av bilag.

Tilskudd til kurs, fagdager eller lignende

Det kan søkes om tilskudd faglige arrangement som har til hensikt å gi økt kunnskap og kompetanse i tilknytning til skjøtsel eller bruk av kulturlandskapet. Eksempler på slike kan være kurs i bruk av ryddesag, lyngbrenning eller plantefarging. Det kan også være aktuelt å delta på kurs, samlinger el. Tilskudd kan brukes til dekking av driftskostnader og mindre investeringer knyttet til arrangementet. Det gis ikke tilskudd til egen lønn/honorar. Gjennomført tiltak dokumenteres med kort rapport, regnskap og kopi av bilag.

Tilskudd som kan bidra til rekruttering til landbruket og ny landbruksbasert næringsutvikling

Tilskudd til kurs, fagdager eller lignende

Det kan søkes om tilskudd faglige arrangement som har til hensikt å bidra til rekruttering til landbruket og/eller gi ny landbruksbasert næringsutvikling. Det kan også være aktuelt å delta på kurs, samlinger el. Tilskudd kan brukes til dekking av driftskostnader og mindre investeringer knyttet til arrangementet. Det gis ikke tilskudd til egen lønn/honorar. Gjennomført tiltak dokumenteres med kort rapport, regnskap og kopi av bilag.

Lønnstilskudd til sommerjobb for ungdom

Det kan gis et lønnstilskudd til landbruksforetak som gir ungdom i alderen 13-18 år sommerjobb på gården. Målet med tiltaket er å gi unge innsikt i arbeidet på en gård og bidra til rekruttering.

Forutsetninger:

- Det skal inngås skriftlig arbeidsavtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker
- Den som ansettes skal utføres varierte gårdsrelaterte arbeidsoppgaver
- Oppgavene og utførelsen av disse skal være i samsvar med gjeldene regelverk
- For ungdom i alderen 13-15 år er lønnstilskuddet kr 60,- per time, og minstelønnen skal være kr 120 per time.
- For ungdom i alderen 16-18 år er lønnstilskuddet kr 70,- per time, og skal minstelønnen være kr 135 per time.
- Ved søknad skal følgende oppgis:
 - Navn og alder på den/de som skal ansettes
 - Hvilke oppgaver som skal gjennomføres
 - Antall arbeidstimer som skal gjennomføres

Tilsagn om lønnstilskudd:

- Ved tilsagn vil det bli gitt ei ramme på antall timer og kroner.
- Avløeningen kan eventuelt skje via avløserlag el.

Arbeidstilsynets veiledning om ungdom i arbeid finner en her.

Standard arbeidsavtale finner en her.

Forskrift om tariffavtale for jordbruk og gartneri finner en her.

Formidling

Tilskudd til UKL profileringsarrangement og andre åpne arrangement med fokus på kulturlandskapet

Det kan søkes om tilskudd til åpne arrangementer som bidrar til å formidle verdiene i det utvalgte kulturlandskapet. Eksempler på slike kan være byggedager, slåttedager og liknende. Tilskudd kan brukes til dekking av driftskostnader og mindre investeringer knyttet til arrangementet. Det gis ikke tilskudd til egen lønn/honorar. Gjennomført tiltak dokumenteres med kort rapport, regnskap og kopi av bilag.

Andre tiltak

Tilskudd til andre tiltak i samsvar med forskriften

Søknaden vil bli vurdert opp mot §1 (Formålet med ordningen) og §4 (Tiltak) i Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap og gjeldende planer for området.